

«Пріоритетні напрямки організації виховної роботи у професійно-технічних навчальних закладах Рівненщини у 2016/2017 навчальному році»

Як визначено в Методичних рекомендаціях з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році (лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.07.2016 № 2.1/10-1828), питання національно-патріотичного виховання підростаючого покоління набуває особливої ваги.

Формування патріотизму в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, для системи освіти в цілому, так і для професійно-технічних навчальних закладів.

Основними документами щодо національно-патріотичного виховання є: наказ МОН України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах»; Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена Указом Президента України від 13.10.2015 № 580/2015; Програма національного виховання учнівської молоді Рівненщини на 2008 – 2020 роки; наказ управління освіти і науки Рівненської обласної адміністрації від 09.09.2015 № 430 «Про затвердження заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді».

Відповідно до положень Стратегії, основними складовими національно-патріотичного виховання є: громадянсько-патріотичне виховання, військово-патріотичне виховання духовно-моральне виховання.

Завдання навчальних закладів – побудувати виховну діяльність так, щоб сама її організація, приклади авторитетних наставників-учителів, училищне середовище виховували учнів у дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого народу, національної ідентичності, самобутності. Метаю проведення заходів у сфері національно-патріотичного виховання у профтехзакладах має бути: сприяння набуттю молоддю досвіду патріотичних дій, виховання в дусі патріотичного обов'язку.

Інститут модернізації змісту освіти рекомендує розвивати у навчальних закладах мережу історичних клубів, створити та популяризувати діяльність регіональних Центрів військово-патріотичного виховання дітей та молоді, продовжувати волонтерську діяльність, висвітлювати при проведенні виховних заходів подвиг Героїв Небесної Сотні використовуючи матеріали Українського інституту національної пам'яті <http://www.memory.gov.ua/methodic-materials>

Готуючись до проведення **Першого уроку, 1 вересня 2016 року** Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Рівненській області рекомендує використати (лист МОН від 20.07.2016 № 1/9-385 «Про проведення 1 вересня 2016 року Першого уроку».) В якому пропонується провести у 2016/2017 навчальному році в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України Перший урок присвячений відзначенню 25-ї річниці незалежності України. Темою Першого уроку пропонується

визначити «Від проголошення Незалежності до нової України». В листі зазначається, що вчитель може провести Перший урок за власним сценарієм. «Щоб у серці жила Батьківщина: до 25-річчя незалежності України»

<http://urok-ua.com/tema-pershoho-uroku-20162017-navchalnoho-roku/>

При проведенні урочистостей до Дня знань, рекомендуємо дотримуватись рекомендацій щодо використання державної символіки в навчальних закладах України (Наказ МОН від 07.09.2000 № 439).

При організації виховної роботи у ПТНЗ в 2016-2017 навчальному році рекомендуємо:

- дотримуватись основних нормативних документів (Нормативна база позашкільної освіти та виховної роботи

<http://www.imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovnarobota/normativna-baza-pozashkilnoyi-osviti-ta-vihovnoyi-roboti/>

- реалізовувати завдання Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки <http://zakon.pedrada.com.ua/regulations/8450/474470/>

- передбачити в планах роботи заходи щодо відзначення важливих пам'ятних та ювілейних дат 2016-2017 навчального року

<http://www.imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/normativna-bazapozashkilnoyi-osviti-ta-vihovnoyi-roboti/>

Навчаючись у професійно-технічному навчальному закладі учні здобувають не лише професійні знання, а й всебічно розвиваються на основі ціннісних ставлень. Виховний процес має бути невід'ємною складовою усього освітнього процесу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). Мати ціннісне ставлення - значить, сприймаючи якийсь об'єкт чи явище, бачити його внутрішню сутність, розуміти його місце в людському житті, його призначення. Таке ставлення формується в процесі його проживання, соціально цінної діяльності.

Професійно-технічні навчальні заклади області працюють над формуванням ціннісних ставлень, реалізуючи програму національного виховання учнівської молоді Рівненщини на 2008 – 2020 роки. Завдання педагогів полягає у тому, щоб слова «Україна», «патріотизм» набували для молоді особливого смислу, тобто сприймалися не лише розумом, а й «серцем».

Форми, методи та прийоми роботи з національно-патріотичного виховання повинні обиратися, враховуючи вікові особливості учнів, їх уподобання й інтереси, можливості спілкування в мережі Інтернет, традиції навчальних закладів й місцевих громад, можливості партнерів. Ефективність процесу національно-патріотичного виховання молоді зростає за умови активного залучення сім'ї як ключового суб'єкта виховання. Доцільно проводити батьківські збори, консультації, бесіди індивідуального характеру.

У методичних рекомендаціях МОН України зазначено, що окремої уваги заслуговує волонтерська діяльність педагогів, учнів, батьків, яка сприяє встановленню соціальних зв'язків, опануванню учнями новими вміннями шанобливого й відповідального ставлення, формуванню у них соціально

значущої ініціативності, прагнення пожертвувати в ім'я України вільним часом, здійснити альтруїстичний вчинок. Успішне виховання патріотичних якостей у молодого покоління не можливе без участі самих учнів. Отож, діяльність учнівського самоврядування набуває все більшої актуальності.

Самоврядування забезпечує участь учнів у різноплановій, різноманітній і глибоко змістовній роботі навчального закладу, залучає їх до управління справами колективу, допомагає їм зрозуміти свої права та обов'язки, формує почуття патріотизму, громадянської свідомості. Доцільно, на першому засіданні Ради учнівського самоврядування, порушити питання про створення комісії, (клубу, центру) національно-патріотичного виховання в навчальному закладі.

Адже, від створення простору самодіяльності учнів, поваги педагогів до самостійних рішень учнівського колективу та його органів, ***не нав'язуванні учням своєї волі в справах, а в кваліфікованій, тактовній педагогічній підтримці, допомозі*** – залежить успіх процесу життєдіяльності закладу, який базується на основі партнерства між учнями, педагогами і батьками.

Проведення організаційно-масових заходів щодо формування ціннісних ставлень особистості до природи різних рівнів потрібно доповнити заходами патріотичного спрямування відповідно до еколого-натуралістичного напрямку виховання.

Одним із важливих завдань у ПТНЗ є виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів. Враховуючи добрі традиції, рекомендуємо і надалі проводити в квітні місяці місячник здорового способу життя; зустрічі з лікарями, просвітницькі відео лекторії, залучати активну молодь та громадські організації до проведення тренінгів, флешмобів, форум театрів щодо формування свідомого ставлення молоді до власного здоров'я.

Разом з цим, особливе місце в організації виховної роботи у ПТНЗ належить превентивному вихованню. Превентивне виховання має бути цілеспрямованою системою заходів правового, психолого-педагогічного, соціально-медичного, освітнього, інформаційно-освітнього та організаційного характеру, спрямованим на формування позитивних соціальних установок, запобігання вживанню наркотичних речовин, відвернення суїцидів та формування навичок безпечних статевих стосунків в учнівській молоді.

На законодавчому рівні превентивне виховання регламентується положеннями законів України: «Про охорону дитинства», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»; наказами Міністерства: від 25.11.2011 № 1358 «Про виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1039 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні», від 11.06.2012 № 677 «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту з формування громадянської культури та підвищення рівня толерантності у суспільстві», від 03.03.2016 № 214 «Про затвердження Плану заходів МОН з виконання Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року», від 08.04.2016 № 405 «Про затвердження плану заходів Міністерства освіти і науки щодо протидії торгівлі людьми на період до 2020 року».

До організації роботи з вищезазначеного напрямку виховання потрібно залучати всіх учасників навчально-виховного процесу та проводити її з усіма учнями з метою попередження відхилень у поведінці, особливо з тими, хто перебуває у складних життєвих обставинах, характеризується негативною поведінкою, а також з тими, хто став на шлях асоціальної і протиправної поведінки. Одним із дієвих способів встановлення безпечного, комфортного середовища у навчальному закладі, вирішення учнівських конфліктів та примирення серед однолітків є робота Ради профілактики правопорушень.

Діяльність Ради профілактики дозволяє формувати у молоді навички співпраці, будувати ефективну систему вирішення конфліктних ситуацій у закладі, забезпечувати психологічно здорове середовище в учнівському колективі.

Надзвичайного поширення у країні набула останнім часом проблеми нелегальної міграції і торгівлі людьми. З метою підвищення обізнаності вразливих дітей та молоді щодо безпечної міграції та працевлаштування як в Україні, так і за кордоном, НМЦ ПТО у Рівненській області рекомендує і надалі проводити навчальні тренінги (залучати підготовлених учнів-тренерів та активно співпрацювати з фахівцями громадської організації Центр підтримки громадських ініціатив «Чайка»). На сучасному етапі цивілізації притаманні прояви агресивності, тероризму, економічної нестабільності, особливого значення набуває процес формування правової освіти та виховання, який реалізується через комплекс заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття учнями правових знань та навичок.

Доцільно, у новому 2016-2017 навчальному році, налагодити співпрацю з відділами, управліннями превентивної діяльності Національної поліції. Залучати працівників поліції до профілактичної роботи та налагодження відкритого продуктивного діалогу учнів з працівниками поліції при обговоренні важливих правових проблем та формування правосвідомої поведінки, як у ПТНЗ, так і поза навчальним закладом.

Тому, у 2016-2017 навчальному році продовжуватиметься діяльність правопросвітницької роботи серед учнівської молоді, роботи гуртків, факультативів за програмою МОН України, ПРООН «Сприяння просвітницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя»; захисти себе від ВІЛ; інформативно-просвітницьких виховних заходів у позаурочний час.

Важливе місце в організації успішної виховної роботи належить співпраці з батьками. Адже, формування ціннісного ставлення особистості до сім'ї, родини, людей, виховання та формування світогляду дитини починається іще задовго до ПТНЗ. Тому, варто наполегливо залучати батьків до виховного процесу, запрошувати на виховні заходи, батьківські збори, організувати родинні свята, пізнавальні екскурсії, батьківські всеобучі та інші форми роботи.

Безперечно, виховна мета і у сім'ї і профтехзакладу спільна – виховання всебічно розвиненої гармонійної особистості, яка здатна реалізувати себе в професійному, громадянському і сімейному аспектах.

Рекомендовані інтернет посилання при організації виховного процесу у ПТНЗ області:

Сайт НМЦ ПТО методичне забезпечення, виховна робота <http://nmc-pto.rv.ua/>

Інститут модернізації змісту освіти

<http://www.imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/normativna-baza-pozashkilnoyi-osviti-ta-vihovnoyi-roboti/>

ГОТУЄМОСЯ ДО НОВОГО 2016/2017 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ
http://koroviya.ucoz.ua/news/kerivnikom_pedagogichnim_pracivnikom_gotuemosja_do_novogo_2016_2017_navchalnogo_roku/2016-08-09-1548

Дослідницький проект «Код нації» (повний випуск)

www.youtube.com/watch?v=WRLJfioTVcI

Народжені бути вільними www.youtube.com/watch?v=o69rgL2K4Dg

«Україна. Повернення своєї історії» <http://1plus1.ua/ukraina-povernenna-svoei-istorii/video#up>

Пісні про Україну, які чіпляють до сліз <http://www.lustrum.com.ua/17songs/>

Сайт Обласної Ради учнівського самоврядування ПТНЗ Рівненщини «Лідер»

<http://usptnz.pp.ua/>

Сайт психологічної служби ПТНЗ Рівненської області <http://psyptnz.rv.ua/>

Методист НМЦ ПТО у Рівненській області Середа Р.В.